

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

**บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครนายก**
**Role of School Administrators in Promoting the Learning Process
Management by the Student-Centered of Vocational Education
Schools in Nakhon Nayok Province**

สุรีพร แก้วโพธิ์¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
 Sureeporn Kaewpo¹, Pimolpun Phetsombat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก 2) หาแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 176 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครู จำนวน 6 คน ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: teacherponds@mail.rmUTT.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: Pimolpun_p@rmUTT.ac.th

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

ผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทาง การพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มีทั้งหมด 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอนควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม (2) ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนควรมีการวางแผนดำเนินงานด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (3) ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบ ที่ชัดเจนในการประเมิน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอน

คำสำคัญ: บทบาท , การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ , สถานศึกษา

Abstract

This research aimed 1) to study the role of school administrators in promoting the learning process management by the student-centered of vocational education schools in Nakhon Nayok Province, and 2) to find the methods to develop the role of school administrators in promoting the learning process management by the student-centered of vocational education schools in Nakhon Nayok Province.

Population participated to respond to questionnaires was 176 teachers of vocational education schools in Nakhon Nayok Province, who performed duties in the academic year 2018. The key informants in the in-depth interview were 6 teachers of vocational education schools in Nakhon Nayok Province, who performed duties in the academic year 2018.

The research instruments were questionnaire and interview form by the content analysis. The statistics consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The major findings revealed that 1) the role of school administrators in promoting the learning process management by the student-centered of vocational education schools in Nakhon Nayok Province was at a

high level in an overview. 2) The guidelines of the methods to develop the role of school administrators in promoting the learning process management by the student-centered of vocational education schools in Nakhon Nayok Province were composed of 3 dimensions, namely, (1) The role of instructional planning should be to prepare a plan for the provision of media materials, and equipment for a suitable learning resource, (2) the role of internal supervision, supervision and follow-up of teaching and learning, should have a plan for the implementation of supervision, systematic teaching and learning management. (3) the role in evaluation of teaching and learning should be a clear structure, duty, responsibility in the assessment, and the creation of a guide for evaluating teaching and learning.

Keywords: Role, Learning Process Management by the Student-Centered, School

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและปัจจัยต่างๆ หลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดการองค์การ หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการ หรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดองค์การแม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหาร ไม่ดี แม้การจัดองค์การถูกต้องหรือดีเพียงใด ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำ จะต้องมีความเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการและคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนก็คือ ครูผู้สอน เพราะครูมีหน้าที่วางแผนและดำเนินการใน

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

เรื่องการนำหลักสูตรแผนการสอนและเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถทางความคิดความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถทางการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, น.7) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ต้องมีความเข้าใจในกระบวนทัศน์ใหม่ในการศึกษาต้องรู้จักสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดกับครูผู้สอน รู้จักกระตุ้น ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้เกิดความพร้อมในการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (สุภาพร ศรีสระ, 2557, น.2)

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้ใช้หลักสูตรครบทุกระดับชั้นในโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรใน ปีการศึกษา 2547 และโรงเรียนทั่วไปในปีการศึกษา 2548 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการติดตามผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งได้มีการรวบรวมความคิดเห็นจากทุกเขตพื้นที่การศึกษาและเปิดเว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นพบว่า มีปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันในหลาย ๆ เรื่องทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้ ประกาศเจตนารมณ์ให้ “ ปี 2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ยังไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดเป็นอันมากในเรื่องนี้อยู่โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่สำคัญอย่างมาก ในการเป็นผู้ริเริ่มชี้นำ มินโยบายใน การปฏิบัติแจ้งให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ตลอดจนจัดปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ต่อผู้ปฏิบัติใน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงเพราะเพียงลำพังครูผู้สอนถึงจะมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากเพียงใดก็ยังคงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้หากขาดการสนับสนุน (อจขรา วรฤทธิ์, 2553, น.2)

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ต่อผู้เรียนทุกระดับเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เสริมสร้างกระบวนการคิดในลักษณะมีความประพฤติดี มีความรู้ดี บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคมประกอบอาชีพ สุจริตและเป็นพลเมืองดีของชาติในที่สุด ผู้บริหารจึงย่อมต้องใช้ทั้งวิชาความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถ และยังต้องส่งเสริมในด้านต่างๆ มากมายเป็นกลยุทธ์ในการบริหารงานให้บรรลุความสำเร็จ โดยสถานศึกษาใน

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบ่งออกเป็น 3 สถานศึกษา คือ 1) วิทยาลัยเทคนิคนครนายก 2) วิทยาลัยการอาชีพนครนายก และ 3) วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์

จากเหตุผลข้างกล่าว จะเห็นได้ว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความจำเป็นในการแก้ไขที่เกิดขึ้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ให้มีบทบาทในการสนับสนุนให้มีทิศทางไปในทางเดียวกัน เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและนำไปสู่การกำหนดนโยบายและกรอบความคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก จากสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 176 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสำรวจข้อมูลบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

ที่มีลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open-end Questions) และปลายปิด (Close-end Questions) โดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview Questions)

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดหัวข้อที่ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ใน 3 ด้าน คือ ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน และด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่เป็นแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) และแบบตรวจสอบรายการ

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบความคิดของการวิจัย
4. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาการใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
5. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านวัดประเมิณผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของเครื่องมือแล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
6. นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, หน้า 202 – 204) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) มีค่าเท่ากับ 1
7. ดำเนินการปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้องให้เรียบร้อยอีกครั้งแล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานกับสำนักงานบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลและกำหนดวันเวลา ขอรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน
3. เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง ในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์ โดยขยายเวลาอีก 5 วัน
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ นำผลข้อมูลมาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก สามารถสรุปได้ดังนี้ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.21$, $\sigma=0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ($\mu=4.30$, $\sigma=0.62$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ($\mu=4.19$, $\sigma=0.64$) และด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.14$, $\sigma=0.61$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$, $\sigma=0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.30$, $\sigma=0.67$) รองลงมา ผู้บริหารจัดทำแผนงานโครงการ กำหนดวิธีดำเนินงาน ทั้งในด้านงบประมาณ ($\mu=4.21$, $\sigma=0.79$) และผู้บริหารจัดทำแผนงานโครงการ กำหนดวิธีดำเนินงาน ทั้งในด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.03$, $\sigma=0.84$)

2. ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.19$, $\sigma=0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการ กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.23$, $\sigma=0.75$) รองลงมา ผู้บริหารมีกระบวนการ กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนตามบรรลุตตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\mu=4.20$, $\sigma=0.71$) และผู้บริหารมีกระบวนการควบคุมที่มุ่งเน้นกระทำให้เกิดผลสำเร็จโดยตรวจตรา ติดตามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.14$, $\sigma=0.78$)

3. ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.30$, $\sigma=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.35$, $\sigma=0.70$) รองลงมา ผู้บริหารส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ($\mu=4.20$, $\sigma=0.71$)

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

และผู้บริหารมีกระบวนการสนับสนุนการประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.78$)

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยผู้บริหารมีส่วนส่งเสริมให้ครูตระหนักในวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมวางแผนการเรียนการสอน ให้แรงเสริม ชวัญ และกำลังใจแก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสนับสนุนให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม ธารณะ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เงินงามมีสุข (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสัตตตบงกช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสัตตตบงกช สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารจัดทำแผนงาน โครงการ กำหนดวิธีดำเนินงาน ทั้งในด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ มีค่าต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ การจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ติดตั้งสื่อและอินเทอร์เน็ต ให้ครบทุกห้องเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า รวมถึงการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อมาให้ความรู้แก่ครูในเพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน

2. ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการควบคุมที่มุ่งเน้นกระทำให้เกิดผลสำเร็จโดยตรวจตรา ติดตามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีค่าต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการประชุมเพื่อวางแผนดำเนินงานด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอน โดยมีผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนตามความเหมาะสม มีการจัดทำคู่มือการนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ การจัดทำปฏิทิน แผนงานการนิเทศ โดยเลือกใช้รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพและบริบทของสถานศึกษา มีการนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไขการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไรให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร จัดทำแผนงานโครงการ กำหนดวิธีดำเนินงาน ทั้งในด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ มีค่าต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบ ที่ชัดเจนในการประเมินผลการเรียนการสอน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริงโดยใช้วิธีที่หลากหลายและมีการปรับปรุง แก้ไข เครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารายละเอียดในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาต่อไป

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก บิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

จำนง อติวัฒน์สิทธิและคณะ. (2551). **สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชวลิต เจนเจริญ. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนอาเภอปะลา จังหวัดบุรีรัมย์**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เชวง เพชรภา. (2553). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**

การศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

ธนิดา รัตนพันธ์. (2551). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร**

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นฤมล จินตพัฒน์กิจ. 2555. Family Life Cycle. (ออนไลน์)

ปิยะวรรณ สายเพ็ชร. (2557). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียน**

การสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

พรณรัตน์ ดลธนะเจริญวัฒน์. (2558). **บทบาทการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน**

ในกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษากลุ่มที่ 5

อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

ปทุมธานีเขต 1.สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการ

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ. (2550). **สังคมวิทยา.** สงขลา : ไทยนำ.

รัตติยา สิทธิดีบ. (2556). **ความคาดหวังของบุคลากรต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา**

ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน

สารภีพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศศิธรดา แสงไทย. (2559). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21.คณะ**

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สิรินภา จงท่ามา. (2560 : บทคัดย่อ). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม**

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนเอกชนใน

กำกับของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1.

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช

วิทยาลัย

สุภาพร ศรีสุระ. (2557). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น**

ผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิตสาขามหาบัณฑิต.

สาขาการบริหารการศึกษา. สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง.

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

- ไสว สายยศ. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อมรรัตน์ เรืองสกุลพัฒนา. (2551). หลักการสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : บริษัท เรืองแสงการพิมพ์.
- อรุณี เวียงแสง และคณะ. (2550). การติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต
- อุดม ธารณะ. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร
- อุทัย เถาว์พันธ์. (2550). บทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- อจธรา วริทธิ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์. (2550). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุไรลักษณ์ วิบุลย์ธนาศ. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บัณฑิตศึกษานิเทศศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563

- Berleson, Cynthia Diane. (1993). **The Sociology of Education : a systematic analysis**. 3th ed Englewood cliffs NJ : 252-253.
- Kagan, Suzi. (2003). **“Short-term Child-Centered Play Therapy Training with School Counselors and Teachers in Israel”** Pro Quest Digital Dissertation DAI-A 64/06, P.1985
- Taff, Barry Charles (1997). **“Teacher Perception of Principal Role Behaviors of School Effectiveness”** Pro Quest Digital Dissertation 58(07) : 2486-A